

คู่มือการปฏิบัติตามข้อบังคับสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ
ว่าด้วยจรรยาบรรณข้าราชการสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ พ.ศ.2552

---

1. สาส์นจากเลขาธิการคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติได้จัดทำข้อบังคับสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติว่าด้วยจรรยาบรรณข้าราชการสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติขึ้น จากกรอบพื้นฐานของคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม ความดีงาม ความถูกต้องรวมถึงวัฒนธรรมองค์กรของสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ โดยคำนึงถึงต้นแบบที่ดีงาม โดยคู่มือเล่มนี้ได้รวบรวมข้อพึงปฏิบัติและมาตรฐานความประพฤติที่บุคลากรสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ ต้องปฏิบัติเพื่อเป็นข้าราชการที่ดี โดยมีเจตนารมณ์เพื่อเป็นมาตรฐานในการประพฤติปฏิบัติตนของข้าราชการให้เป็นแบบอย่างที่ดีงามและปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์ รับผิดชอบ ยึดถือประโยชน์ส่วนรวมเป็นที่ตั้ง มุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน สามัคคีร่วมมือร่วมใจกันทำงานในทางสร้างสรรค์ ดำรงชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ พิจารณาแล้วเห็นว่าการปฏิบัติตนเป็นข้าราชการที่ดี เป็นแบบอย่างที่ดี เป็นสิ่งที่ข้าราชการทุกคนควรยึดถือเป็นแนวทางในการประพฤติปฏิบัติทั้งในการทำงานและการดำรงชีวิตส่วนตน จึงหวังว่าคู่มือการปฏิบัติตามข้อบังคับสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติว่าด้วยจรรยาบรรณข้าราชการสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ จะเป็นเครื่องมือในการยึดถือเพื่อใช้ในการตัดสินใจการกระทำหรือไม่กระทำการในสถานการณ์ต่าง ๆ ของข้าราชการ เพื่อให้ข้าราชการของสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริตโดยยึดหลักคุณธรรมต่อไป

2. นิยาม

สำนักงาน หมายถึง สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

บุคลากร หมายถึง ข้าราชการพลเรือนสามัญ ลูกจ้างประจำ พนักงานราชการและลูกจ้างชั่วคราวของสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

ข้อบังคับ หมายถึง ข้อบังคับสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติว่าด้วยจรรยาข้าราชการสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ พ.ศ. 2552

คณะกรรมการจริยธรรม หมายถึง คณะกรรมการจริยธรรมประจำสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

กลุ่มงานคุ้มครองจริยธรรม หมายถึง กลุ่มงานคุ้มครองจริยธรรมสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

3. บททั่วไป

3.1 บุคลากรทุกคนที่มีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามข้อบังคับสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

3.2 บุคลากรทุกคนต้องปฏิบัติตามข้อบังคับอย่างเคร่งครัด โดยมีผู้บริหารปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี

3.3 บทบาทของผู้เกี่ยวข้อง

3.3.1 ผู้บริหารระดับสูง

- (1) กำหนดนโยบาย ควบคุม กำกับดูแล ส่งเสริม สนับสนุนให้มีการปฏิบัติตามข้อบังคับอย่างต่อเนื่อง
- (2) สร้างกระบวนการและการฝึกอบรมต่าง ๆ ที่สอดคล้อง ก่อให้เกิดผลในทางปฏิบัติต่อข้อบังคับ
- (3) ส่งเสริม สนับสนุน บรรยากาศการทำงานให้เอื้อต่อการปฏิบัติตามข้อบังคับซึ่งต้องมีการสื่อสารแบบสองทางที่เปิดเผยและเป็นธรรมสำหรับบุคลากร ในการพูดคุยหรืออภิปรายในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรม และมีความตื่นตัวในการตรวจสอบพฤติกรรมที่ไม่ถูกต้อง และจัดการกับการไม่ปฏิบัติตามข้อบังคับ
- (4) กำหนดนโยบายให้ผู้ได้บังคับบัญชาได้เข้ารับการฝึกอบรมที่เกี่ยวข้องกับข้อบังคับอย่างสม่ำเสมอ

- (5) แสดงภาวะความเป็นผู้นำที่มีจริยธรรมอย่างสูงและเป็นต้นแบบในการปฏิบัติตามข้อบังคับและให้ความชัดเจนกับผู้ใต้บังคับบัญชาในการปฏิบัติตามข้อบังคับ

3.3.2 ผู้บังคับบัญชา / หัวหน้างาน

- (1) ศึกษาและทำความเข้าใจข้อบังคับ
- (2) ส่งเสริมให้ผู้ใต้บังคับบัญชานำประเด็นทางด้านจริยธรรมมาพูดคุย แลกเปลี่ยนความคิดเห็น
- (3) ดูแลให้ผู้ใต้บังคับบัญชาได้รับการฝึกอบรมด้านจริยธรรมและข้อบังคับอย่างทั่วถึง
- (4) จัดให้มีเอกสารที่เกี่ยวข้องกับข้อบังคับเพื่อเผยแพร่ให้แก่ผู้ใต้บังคับบัญชาอย่างทั่วถึงและสามารถเข้าถึงได้ง่าย
- (5) ให้มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักการปฏิบัติงาน / ความถูกต้องของการปฏิบัติงานในการบังคับบัญชาและให้คำแนะนำเกี่ยวกับการทำงาน
- (6) นำการประพฤติปฏิบัติตามข้อบังคับมาเป็นส่วนหนึ่งในการประเมินผลการปฏิบัติงาน
- (7) ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีด้วยความยึดมั่นในหลักการที่ถูกต้อง เป็นผู้นำในการปฏิบัติตามข้อบังคับตลอดจนส่งเสริมสภาพแวดล้อมให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องเข้าใจถึงการปฏิบัติตามข้อบังคับว่าเป็นสิ่งที่ถูกต้องและต้องปฏิบัติเพื่อสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่ดี

3.3.3 บุคลากร

- (1) ศึกษาทำความเข้าใจข้อบังคับเพื่อปฏิบัติตามอย่างถูกต้อง สมเป็นข้าราชการที่ดีของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
- (2) เข้าร่วมการอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรม
- (3) ปฏิบัติตามข้อบังคับด้วยความยึดมั่นในหลักการที่ถูกต้อง สอดคล้องกับกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ
- (4) ร่วมกับผู้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงานในการสนับสนุนการประพฤติปฏิบัติตนและเสริมสร้างวัฒนธรรมองค์กรอย่างมีจริยธรรม
- (5) เข้าร่วมฝึกอบรมที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรม อย่างสม่ำเสมอ

- (6) แจ้งให้ผู้บังคับบัญชาหรือกลุ่มงานคุ้มครองจริยธรรมทราบ เมื่อพบเห็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามข้อบังคับ
- (7) ปฏิบัติตนเป็นผู้มีจริยธรรมที่ดี เพื่อเป็นแบบอย่างแก่บุคคลอื่น
- (8) ให้ความร่วมมือในการตรวจสอบข้อเท็จจริงต่าง ๆ กับหน่วยงานหรือกลุ่มงานคุ้มครองจริยธรรม หรือบุคคลที่ได้รับมอบหมาย

3.3.4 หน่วยงานบริการและพัฒนาทรัพยากรบุคคล

- (1) กำหนดวิธีการให้บุคลากรได้ทราบ เข้าใจข้อบังคับและให้บุคลากรลงนามรับทราบข้อบังคับ
- (2) พัฒนาระบบการทำงานด้านบริหารทรัพยากรบุคคลให้สอดคล้องกับข้อบังคับและส่งเสริมการปฏิบัติตามข้อบังคับ
- (3) วางแผนและดำเนินการจัดการฝึกอบรมด้านจริยธรรมอย่างสม่ำเสมอและทั่วถึง
- (4) กำหนดให้มีการประเมินพฤติกรรมของบุคลากรในด้านที่เกี่ยวกับการปฏิบัติตามข้อบังคับและเสนอให้นำข้อบังคับเป็นส่วนหนึ่งของการประเมินผลการปฏิบัติราชการเพื่อเลื่อนขั้นเงินเดือน เลื่อนตำแหน่ง และแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารระดับต่าง ๆ

3.3.5 กลุ่มงานคุ้มครองจริยธรรม

- (1) ส่งเสริม สนับสนุน เกี่ยวกับการปฏิบัติตามข้อบังคับ
- (2) วินิจฉัยและให้คำปรึกษาเกี่ยวกับข้อบังคับและมาตรฐานพฤติกรรม เพื่อให้การปฏิบัติตาม เป็นไปในทิศทางเดียวกัน

3.4 การรายงานการฝ่าฝืน หรือไม่ปฏิบัติตามข้อบังคับ

- (1) ผู้บังคับบัญชาทุกระดับ
- (2) คณะกรรมการจริยธรรม
- (3) หัวหน้ากลุ่มงานคุ้มครองจริยธรรม

4. กระบวนการดำเนินการเมื่อได้รับข้อร้องเรียน

4.1 รวบรวมข้อเท็จจริง

ให้ผู้รับข้อร้องเรียนรวบรวมข้อเท็จจริงที่เกี่ยวข้องกับการฝ่าฝืนหรืออาจฝ่าฝืนข้อบังคับ หรือมอบหมายให้บุคลากรที่มีความเหมาะสมดำเนินการ

4.2 ประมวลผล กลั่นกรองข้อมูลและดำเนินการ

ผู้รับข้อร้องเรียนจะเป็นผู้ประมวลผลและกลั่นกรองข้อมูลเพื่อพิจารณาขั้นตอนและวิธีการจัดการที่เหมาะสมในแต่ละเรื่อง ดังนี้

- ดำเนินการด้วยตนเอง หรือมอบหมายให้ผู้อื่น ดำเนินการแทนตนหากเห็นว่าเป็นเรื่องที่มีอำนาจที่กระทำได้ หรือ
- รายงานต่อผู้ที่มีอำนาจดำเนินการและที่เกี่ยวข้องในเรื่องนั้น ๆ เป็นผู้ดำเนินการประมวลผลและกลั่นกรองข้อมูล

4.3 รายงานผล

ให้ผู้รับข้อร้องเรียนมีหน้าที่รายงานผลตามข้อ 4.2 ให้ผู้ร้องเรียนทราบ

5. มาตรการคุ้มครองและบรรเทาความเสียหายให้กับผู้แจ้ง ผู้ร้องเรียนหรือผู้ที่เกี่ยวข้องในการแจ้งการกระทำที่อาจฝ่าฝืนหรือฝ่าฝืนข้อบังคับ

ผู้แจ้ง ผู้ร้องเรียน หรือผู้ที่เกี่ยวข้องในการตรวจสอบข้อเท็จจริงจะได้รับความคุ้มครอง ดังนี้

5.1 ผู้แจ้ง ผู้ร้องเรียน หรือผู้ที่เกี่ยวข้อง สามารถเลือกที่จะเปิดเผยหรือไม่เปิดเผยตนเองก็ได้ หากเห็นว่า การเปิดเผยนั้นจะทำให้เกิดความไม่ปลอดภัย หรือเกิดความเสียหายใด ๆ แต่หากมีการเปิดเผยตนเอง สำนักงานสามารถรายงานความลับหน้า ซึ่งแจ้งข้อเท็จจริงให้ทราบหรือบรรเทาความเสียหายได้สะดวกเร็วขึ้น

5.2 สำนักงานถือว่าข้อมูลที่เกี่ยวข้องเป็นความลับ

5.3 ผู้ที่ได้รับความเดือดร้อนเสียหายจะได้รับการบรรเทาความเสียหายด้วยกระบวนการที่เป็นธรรม

6. การกระทำที่เข้าข่ายผิดข้อบังคับ ให้หมายความรวมถึงการกระทำต่อไปนี้

6.1 แนะนำ ส่งเสริม หรือสนับสนุนให้ผู้อื่นฝ่าฝืนข้อบังคับ

6.2 ละเลย เพิกเฉย เมื่อพบเห็นการฝ่าฝืนข้อบังคับ

6.3 ไม่ให้ความร่วมมือหรือขัดขวางการสืบสวน สอบสวนหาข้อเท็จจริง

6.4 การกระทำอันไม่เป็นธรรมต่อผู้อื่น เนื่องจากการที่ผู้นั้นแจ้งการฝ่าฝืนข้อบังคับ

ทั้งนี้ หากบุคลากรผู้ใดฝ่าฝืนข้อบังคับ กรณีเป็นความผิดวินัยให้ผู้บังคับบัญชาดำเนินการตามควรแก่กรณีตามกฎหมายหรือระเบียบว่าด้วยการนั้น กรณีมิใช่เป็นความผิดวินัยให้ผู้บังคับบัญชาดำเนินการตามสมควรทั้งนำไปประกอบการพิจารณาแต่งตั้ง เลื่อนขั้นเงินเดือนหรือสั่งให้บุคลากรผู้นั้นรับการพัฒนา

ภาคผนวก

ข้อพึงปฏิบัติตามข้อบังคับว่าด้วยจรรยาข้าราชการสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

ข้อ 1 จงรักภักดี ซื่อสัตย์ สุจริต และรับผิดชอบ

1.1 มีความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์

กรณีตัวอย่าง : - นางจงรัก มักจะปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่ผู้ใต้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงาน ในการยื่นตรงทุกครั้งที่ได้ยินเสียงเพลงชาติและเพลงสรรเสริญพระบารมี ทั้งเมื่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงประจักษ์ นางจงรักก็ได้ชวนเพื่อนๆ เดินทางไปโรงพยาบาลศิริราชเพื่อร่วมลงนามถวายพระพรพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ร่วมกับประชาชนจากทุกภูมิภาคทั่วประเทศ

- นายบารมี ปฏิบัติตนเป็นพุทธศาสนิกชนที่ดี ด้วยการเข้าวัดทำบุญตักบาตรและงดเว้นเนื้อสัตว์ทุกวันพระเพื่อเป็นการสั่งสมบุญให้กับตนเอง ทั้งยังแผ่ผลบุญให้แก่บุคคลรอบข้างและ สรรพสัตว์อยู่เสมอ นอกจากนี้ แม้นายบารมีจะนับถือศาสนาพุทธแต่ก็ได้ช่วยเหลือหรืออุดหนุนศาสนาอื่นเลย เนื่องจากทุกศาสนาต่างก็สอนให้คนทุกคนเป็นคนดีเช่นกัน

1.2 ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ตระหนักสำนึกในหน้าที่ โดยยึดหลักจริยธรรมและหลักกฎหมาย

กรณีตัวอย่าง : - นายคุณธรรม ไม่แอบใช้เวลาราชการไปศึกษาต่อเพื่อก้าวหน้าของตน แต่ปฏิบัติตามกฎระเบียบโดยลาศึกษาต่อ แม้ว่าตนจะต้องเสียสิทธิในการพิจารณาเลื่อนขั้นเงินเดือนก็ตาม

- นายซื่อสัตย์ มีหน้าที่จัดหาพัสดุ ดำเนินการจัดหาโดยปฏิบัติตามระเบียบพัสดุอย่างเคร่งครัด ไม่จัดหาพัสดุที่มีตำหนิ มีคุณภาพต่ำหรือราคาสูงเกินจริง แม้จะมีการเสนอให้สินบนจากผู้ประกอบการก็ตาม

- นางน้ำดี ไม่นำเวลาราชการไปเป็นวิทยากรหาผลประโยชน์ตอบแทนให้แก่ตน โดยทิ้งหน้าที่การงานไป แต่เลือกงานราชการที่ตนต้องรับผิดชอบก่อนที่จะรับไปเป็นวิทยากรที่อื่น

1.3 มีความรับผิดชอบ และอุทิศตนในการปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มความสามารถ และรับผิดชอบต่อผลการกระทำของตนเอง

กรณีตัวอย่าง : - นายอุทิศ เป็นเจ้าหน้าที่ตรวจสอบภายใน เห็นว่าตนไม่สมควรเป็นผู้ตรวจสอบในหน่วยงานที่ตนเคยปฏิบัติ เพราะอาจทำให้เสียความเป็นกลางในการแสดงความเห็นหรือมีการขัดหรือแย้งต่อประโยชน์ส่วนรวมหรือประโยชน์ทางราชการ หรืออาจกระทบต่อความมีอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่คนอื่น ผู้ตรวจสอบภายในนั้นควรอยู่ในสถานะที่สามารถปฏิบัติงานโดยปราศจากความมีอคติและการแทรกแซงจากบุคคลใดบุคคลหนึ่งหรือหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่ง ไม่ว่าจะทางตรงหรือทางอ้อม

ข้อ 2 ยึดมั่นในหลักการและกล้ายืนหยัดในสิ่งที่ถูกต้อง

2.1 ยึดมั่นในผลประโยชน์ส่วนรวมของประเทศเป็นที่ตั้งเหนือผลประโยชน์ส่วนตัว

กรณีตัวอย่าง : - นางสาวสุจิต เป็นกรรมการตรวจการจ้าง พบว่า งานวิจัยที่ผู้รับจ้างส่งมอบงานงวดสุดท้ายนั้นไม่เป็นไปตามสัญญา คณะกรรมการตรวจการจ้างจึงสั่งให้ผู้รับจ้างแก้ไขงานให้ถูกต้อง ซึ่งผู้รับจ้างต้องใช้เงินจำนวนมาก ทั้งยังจะต้องถูกปรับเนื่องจากล่วงเลยระยะเวลาตามกำหนดในสัญญา ผู้รับจ้างได้เสนอเงินจำนวนหนึ่งให้นางสุจิตเพื่อให้รับมอบงาน แต่นางสุจิตปฏิเสธที่จะรับเงินดังกล่าว เพราะอาจทำให้ส่วนราชการได้รับความเสียหายได้

2.2 ปฏิบัติหน้าที่โดยยึดมั่นความถูกต้อง เทียบธรรม

กรณีตัวอย่าง : - นายดิพร้อม เป็นนิติกรของหน่วยงาน ได้รับมอบหมายจากผู้บังคับบัญชา ให้เป็นผู้รับผิดชอบในการดำเนินการสอบข้อเท็จจริง กรณีมีผู้ร้องเรียนกล่าวหาว่า นายประจวบ ซึ่งเป็นเพื่อนร่วมงานกระทำผิดวินัย นายดิพร้อมได้ดำเนินการเรื่องนี้โดยตรงไปตรงมา โดยไม่ถือเอาความเป็นเพื่อนและผลประโยชน์ตอบแทนที่นายประจวบเสนอ มาทำให้ผลของการสอบข้อเท็จจริงนั้นเปลี่ยนไปเพื่อช่วยเหลือนายประจวบแต่อย่างใด

- นางอินดี ประเมินผลงานของข้าราชการที่อยู่ในบังคับบัญชาของตนอย่างตรงไปตรงมา ตามผลที่ปรากฏ ไม่เลือกคนที่ตนถูกใจให้ได้รับการประเมินดีกว่าผู้ที่ปฏิบัติงานอย่างเต็มที่และมีผลงานเห็นประจักษ์

ข้อ 3 ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความโปร่งใสและสามารถตรวจสอบได้

3.1 ปฏิบัติงานอย่างโปร่งใส เปิดเผยข้อมูลข่าวสารภายในขอบเขตของกฎหมายด้วยความถูกต้อง

กรณีตัวอย่าง : - นายถูกต้อง เป็นคณะกรรมการจัดจ้าง พิจารณาคัดเลือกบริษัทที่จะรับผิดชอบพิมพ์หนังสือให้หน่วยงาน ปรากฏว่าบริษัทของเพื่อนซึ่งเข้าร่วมในการประมูลงานครั้งนี้ ยากทราบเกณฑ์การคัดเลือกก่อนเพื่อจะได้นำไปเตรียมวิ่งเต้นกับผู้ใหญ่ในหน่วยงานให้ได้รับการประมูล นายถูกต้องจึงเปิดเผยขั้นตอนการจัดจ้างให้ชัดเจนตามหลักกฎหมาย และแจ้งให้เพื่อนทราบว่าสามารถให้ข้อมูลเท่าที่ให้ได้เท่านั้น มิฉะนั้นอาจเสียหายกับทางราชการและเป็นการดำเนินงานที่ไม่เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล

3.2 ให้ความร่วมมือรับการตรวจสอบ และพร้อมรับผิดชอบต่อผลของการตรวจสอบ

กรณีตัวอย่าง : - เจ้าหน้าที่ตรวจสอบภายในแจ้งกำหนดการเข้าตรวจสอบให้หน่วยงานทราบ นายยอมรับและผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายจัดเตรียมเอกสารและพร้อมอำนวยความสะดวก และเมื่อตรวจสอบแล้ว พบว่ามีการดำเนินงานบางอย่างไม่ถูกต้องตามระเบียบ นายยอมรับและผู้เกี่ยวข้องได้ชี้แจงเหตุผลและแก้ไขตามข้อเสนอแนะของเจ้าหน้าที่ตรวจสอบโดยทันที โดยไม่ถือว่าการแจ้งนั้นจะทำให้ตนเสียหาย และต่อต้านผู้ตรวจสอบภายใน

ข้อ 4 มุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน

4.1 ปฏิบัติงานโดยมุ่งคุณภาพ ประสิทธิภาพ และประสิทธิผลของงาน ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความ เป็นมืออาชีพอย่างเต็มความสามารถ บริหารจัดการทรัพยากรของราชการอย่างมีประสิทธิภาพ คุ่มค่า โดยยึดถือประโยชน์สุขอย่างยั่งยืนเป็นจุดมุ่งหมายสำคัญ

กรณีตัวอย่าง : - นายอดสาหะ ขอเข้ารับการฝึกอบรมด้านเทคโนโลยี เพื่อนำมาสนับสนุนการทำงานในหน้าที่ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น แม้ว่าจะต้องเสียค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรมด้วยตนเอง นอกจากนั้นยังนำความรู้ไปถ่ายทอดและเผยแพร่ให้เพื่อนร่วมงานด้วย

- นายตั้งมั่น เป็นพนักงานขับรถ มีหลักปฏิบัติในการทำงานว่าในเวลาทำงาน จะไม่แตะต้อง เครื่องดื่มแอลกอฮอล์หรือสิ่งมีเมาใดๆ เพราะจะทำให้ประสิทธิภาพในการครองสติลดลง ซึ่งอาจก่อให้เกิดอุบัติเหตุในการเดินทางได้

- นางประหยัด ใช้กระดาษสองหน้าในการร่างหนังสือทุกครั้ง โดยไม่ทิ้งกระดาษไปให้เปล่า ประโยชน์ เพื่อเป็นการใช้ทรัพยากรของหน่วยงานและของประเทศชาติอย่างรู้คุณค่า

4.2 พัฒนากลไกการทำงานทั้งในด้านเนื้อหาและทีมงานเพื่อผลสัมฤทธิ์ของงาน โดยคำนึงถึง ความสุข และคุณภาพชีวิตที่ดีของทีมงาน

กรณีตัวอย่าง : - นางสาวใจ เป็นผู้บังคับบัญชาส่วนประสานงาน ได้ประหลุมเพื่อนร่วมงาน เพื่อระดมความคิดเป็นประจำ เพื่อให้ทราบปัญหา ข้อควรปรับปรุงแก้ไข พัฒนา ก่อให้เกิดความสามัคคี และสร้างการมีส่วนร่วมของทีมงาน ทุกคนสามารถทำงานได้อย่างสบายใจและสามารถแสดงความคิดเห็นร่วมกันได้

ข้อ 5 ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเสมอภาคและเป็นธรรม

5.1 รักษาความเป็นกลางทางการเมือง ปฏิบัติหน้าที่ต่อประชาชนอย่างเท่าเทียม ด้วยความถูกต้องชอบธรรม ไม่นำความรู้สึกส่วนตัว ความเป็นญาติมิตร ความเป็นศัตรู ผลประโยชน์หรืออคติใด ๆ มามีอิทธิพลทำให้เกิดการเลือกปฏิบัติ

กรณีตัวอย่าง : - นายเสมอ หลีกเลียงการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการเมืองในสถานที่ทำงานหรือในเวลางาน อันอาจทำให้เกิดความขัดแย้งทางความคิด ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพในการทำงานและสัมพันธภาพระหว่างเพื่อนร่วมงาน

- นายเที่ยงตรง เป็นหนึ่งในคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 5 ที่มีอำนาจหน้าที่ ในการพิจารณาอนุมัติให้ทุนอุดหนุนการวิจัยแก่นักวิจัยที่เสนอขอรับทุน เมื่อหลานสาวของนายเที่ยงตรง ได้เสนองานวิจัยเพื่อขอรับทุน นายเที่ยงตรงได้ใช้หลักเกณฑ์ในการพิจารณาอนุมัติเช่นเดียวกันกับงานวิจัยของบุคคลอื่น และไม่มุ่งใจหรือเสนอผลประโยชน์ให้แก่คณะกรรมการคนอื่นๆ เพื่อพิจารณาอนุมัติให้ทุนแก่หลานสาวของตน

- นายชนะใจ ไม่พิจารณาคัดเลือกญาติของตนเข้ารับราชการ โดยที่ญาติของตนมีความรู้ความสามารถดีกว่าผู้สมัครสอบคนอื่นๆ

5.2 ไม่ใช้ตำแหน่งหน้าที่หรืออิทธิพลกดดันต่อการตัดสินใจของผู้อื่น และไม่ตกอยู่ใต้อำนาจที่ไม่ถูกต้องของบุคคลใด เพื่อให้ได้มาซึ่งผลประโยชน์หรือสิทธิพิเศษใดแก่ตนหรือบุคคลอื่น

กรณีตัวอย่าง : - นายแน่นแน่น เป็นประธานคณะกรรมการสอบคัดเลือกบุคลากร จึงมักมีคนมาฝากลูกหลานมากมาย นายแน่นแน่นจึงหลีกเลียงด้วยการลาพักผ่อนไปต่างจังหวัดก่อนการประกาศผลสอบ เพื่อจะได้ไม่ลำบากใจในการตอบคำถาม และไม่รู้สึกรู้ว่าทำผิดต่อหน้าที่ด้วย

ข้อ 6 ดำรงชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง

6.1 ดำเนินชีวิตด้วยความอดุสาหะ ขยันหมั่นเพียร ประหยัดและพอเพียง เหมาะสมกับฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมของตนเอง

กรณีตัวอย่าง : - นายพอเพียง แม้เป็นข้าราชการระดับผู้บริหาร ได้รับเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งจำนวนมาก แต่ก็ใช้จ่ายอย่างประหยัด ไม่ฟุ่มเฟือย โดยนายพอเพียงจะแบ่งเงินจำนวนหนึ่งไว้เพื่อการเก็บออม และอีกส่วนหนึ่งบริจาคให้แก่การกุศลหรือผู้ด้อยโอกาสเป็นประจำทุกเดือน

- นายมานะ เป็นลูกจ้างมีเงินเดือนน้อย จึงวางแผนการใช้จ่ายเงินของตนเองด้วยการทำบัญชีรายรับรายจ่าย เพื่อตัดค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็นและมีเงินเก็บออมไว้ยามฉุกเฉิน และแม้จะไม่มีเงินพอที่จะ

บริจาคให้แก่การกุศล แต่นายมานะก็บริจาคโลหิตให้แก่สภากาชาดไทย และชักชวนญาติมิตรเพื่อนฝูงให้บริจาคโลหิตอยู่เสมอๆ

6.2 ดำรงชีวิตด้วยความมีสติสัมปชัญญะ กล้าเผชิญปัญหาและแก้ไขปัญหาโดยยึดหลักเหตุผล

กรณีตัวอย่าง : - นางมุ้งมั้น ค้ำประกันการชำระหนี้เงินกู้ให้กับเพื่อนร่วมงาน แต่เพื่อนร่วมงานกลับหนีหนี้เงินกู้ไป ทำให้นางมุ้งมั้นต้องชำระหนี้จำนวนมากนั้นแทน นอกจากนางมุ้งมั้นจะลดค่าใช้จ่ายส่วนตัวเพื่อจะได้ผ่อนชำระหนี้นั้น นางมุ้งมั้นยังเข้าอบรมการทำน้ำยาล้างจานที่ทางหน่วยงานจัดขึ้น เพื่อนำไปทำใช้เองที่บ้านและนำไปขายเป็นรายได้เสริมอีกทางหนึ่งด้วย

- นายยอดยิ่ง เป็นข้าราชการระดับสูง นั่งรถโดยสารประจำทางมาทำงานทุกวัน โดยจอดรถยนต์ไว้ที่บ้าน เพราะช่วยลดมลภาวะที่เกิดจากการเผาไหม้ของเชื้อเพลิงที่ออกจากท่อไอเสีย ลดจำนวนรถยนต์บนท้องถนนให้ติดขัดน้อยลง และยังได้เห็นชีวิตของคนที่ทำงานหนักหาเช้ากินค่ำซึ่งลำบากกว่าตนเองมาก ทำให้นายยอดยิ่งมีกำลังใจในการทำงานมากขึ้น
